Dosarul nr.4r-3415/23 Judecătoria Chișinău, (sediul Buiucani)
4-22189211-02-4r-24082023 Judecător Cristina Cheptea

D E C I Z I E
În numele legii

15 august 2024 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chișinău
Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecător: Marcel Juganari
Judecători: Andrei Cașcaval și Ion Bulhac

examinînd în şedinţă publică, /fără prezența părților/, în ordine de recurs, recursul declarat de recurentul Botnarenco Ion împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) din 16 august 2023, prin care a fost respinsă contestația depusă de Botnarenco Ion împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria MAI 05 865086 și a deciziei agentului constatator din 27 noiembrie 2022, întocmit în baza art. 235 alin. 2 Cod Contravențional al RMoldova, ca depusă tardiv.

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

C O N S T A T Ă:

Botnarenco Ion a depus în instanţă contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria MAI 05 865086 din 27 noiembrie 2022 și a deciziei agentului constatator din aceeași dată, prin care a solicitat admiterea contestației, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator, cu clasarea procesului contravențional pornit în baza art. 235 alin. 2 Cod Contravențional, invocând temeiuri de nulitate.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) din 16 august 2023, a fost respinsă contestația depusă de Botnarenco Ion împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria MAI 05 865086 și a deciziei agentului constatator din 27 noiembrie 2022, întocmit în baza art. 235 alin. 2 Cod Contravențional al RMoldova, ca depusă tardiv.

Nefiind de acord cu hotărîrea nominalizată, recurentul Botnarenco Ion a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 16 august 2023 cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, recurentul Botnarenco Ion a invocat următoarele motive:

- interesele recurentului Botnarenco Ion, au fost reprezentate de avocatul stagiar Ciochină Snejana, în baza mandatului Seria MAS nr. 083104 din 22.05.2023 (f.d. 25), mai mult, la etapa începerii pledării în dezbateri judiciare, avocata a explicat motivul neprezentării contravenientului în ședința de judecată, lipsa acestuia fiind pe motiv că se află la locul de muncă și este în imposibilitatea de a se prezenta;

- instanța de judecată a indicat argumentul avocatului precum că, planșele ilustrative anexate la materialele cauzei ar fi prezentate în copii simple, fiind neautentificate de instituția emitentă, dar a omis să se expună și să aprecieze autenticitatea înscrisurilor anexate la dosar (f.d.7-8). în consecință instanța de judecată nu a apreciat dacă este suficientă doar aplicarea ștampilei cu sigila" Conform Originalului", fără certificarea prin semnătura angajatului INSP. Or, în coraborare cu prevederile alin.(5) art.425 Cod contravențional al RM, probele prezentate de INSP" sunt admisibile probele pertinente, concludente și utile, administrate în conformitatea cu prezentul cod;

- nu este clară data și anul când a fost aplicată ștampila cu inscripția „Conform Originalului” și nici semnătura persoanei care poartă răspundere pentru veridicitatea probelor (înscrisurilor) prezentate;

- instanța de judecată indică că, recurentul Ion Botnarenco a depus contestația la organul emitent prin intermediul poștei electronice la 12 decembrie 2022, ora 23:42 (f.d. 6), aceasta fiind înregistrată în cadrul INSP la 13.12.2022, cu nr. 4211. Or, instanța de judecată reține, că Botnarenco Ion a cunoscut despre întocmirea procesului - verbal cu privire la contravenție Seria MAI 05 865086 pe numele său, în baza art. 235 alin. 2 Cod Contravențional al RM încă ia 27.11.2022, iar contestația asupra actului a fost depusă cu depășirea termenului prevăzut de Lege, după finisarea programului de lucru a autorității emitente a zilei de 12.12.2022;

- instanța de judecata, constată că, recurentul a depus contestația la 13.12.2022, însă la materiale cauzei contravenționale lipsește corespondenta electronică Integrală;

- conform extrasului online din posta electronică (baa.legalservice Wahoo.com) contestata în privința procesului verbal cu privire la contravenție a fost depusă la 12 decembrie 2022 în adresa Inspectoratului National de Securitate Publică și Inspectoratului General al Poliției;

- la 13 decembrie 2022 reprezentanții Inspectoratului National de Securitate Publica prin intermediul poștei electronice au confirmat înregistrarea contestației cu nr.4211 ca fiind din 13 decembrie 2022;

- astfel, reprezentanți Inspectoratului National de Securitate Publica urmau să înregistreze contestația ca fiind depusă la data de 12 decembrie 2022, de facto data expedierii contestației și să-i atribuie un număr de intrare corespunzător, însă

într-un mod tergiversat contestația a fost înregistrată ca fiind depusă la 13 decembrie 2022;

- faptul că, reprezentanții Inspectoratului National de Securitate Publică au înregistrat contestația la o alta dată, nu poate fi considerat că recurentul a depus contestația la ziua înregistrări în registru corespondenței. Or, în acest sens reprezentanții intimatului au manifestat diligență în raport cu mesajele expediate prin posta electronică. Mai mult, art. 448 alin. (4) Cod Contravențional al RM, în conținut operează cu termenul „ se depune la autoritatea din care face parte agentul constatatori, fapt pentru care legiuitorul nu a stabilit in concret-o modalitate obligatorie de depunere (fizica sau electronică). Astfel, legiuitorul nu explica când anume este considerata depusa contestația (în momentul înregistrării fizice sau recepționării electronice);

- însă legiuitorul la art. 448 alin. (1) Cod Contravențional utilizează alte sintagme precum „Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la date emiterii acesteia" respectiv contestația a fost depusă in termenul de contestare iar înregistrarea, recepționarea acesteia tardivă de către intimat nu poate fi imputată recurentului;

- reprezentanții Inspectoratului National de Securitate Publica nu au prezentat instanței de Judecată toate actele procesuale care sa ateste exact momentul expedierii contestație iar aici ne referim la (un extras din posta electronica a instituției), fapt ce a condus la inducerea în eroare a judecătorului si la pronunțarea unei hotărâri defavorabile recurentului;

- în speță nu sunt aplicabile prevederile art. 448 alin. (2) Cod Contravențional din motiv ca, termenul de depunere a contestației a fost respectat, ultima zi de contestare fiind 12 decembrie 2022. Totodată, reprezentantul Inspectoratului National de Securitate Publică nu a participat la ședința de Judecată și nici o poziție scrisă în partea ce ține de respingerea contestației ca fiind depusă peste termen nu a înaintat;

- în altă speță, Curtea de Apel Chișinău, a casat hotărârea instanței de fond în care a fost invocată tardivitatea contestației, ia caz, „Colegiul a reținut că, hotărârea instanței de fond poată un caracter pripit, or deși instanța a reținut caracterul tardiv al contestației nu a examinat materialele cauzei și nu a elucidat circumstanțele importante speței” (pct.16).

În temeiul prevederilor art.471 Cod Contravențional, alin. (1) recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor. (2) Instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei. (3) Dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudenţă, precum şi la cererea motivată a părţilor, instanţa de recurs poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea şedinţei de judecată, cu citarea părţilor pentru prezentare la proces.

Examinând materialele cauzei contravenționale în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul Penal constată că recursul urmează a fi admis, conform prevederilor art.473 alin. (1) pct.2 lit. c) din Codul contravenţional, cu casarea în totalitate a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei în primă instanţă, pe motiv, că este necesară respectarea dreptului la apărare.

Totodată, Colegiul Penal conchide, că reieşind din prevederile art. 473 alin.(1) pct. 2 lit.c) Cod contravenţional, se atestă că, instanţa de recurs urmează a adopta una dintre următoarele decizii: să admită recursul, să caseze hotărârea atacată şi să dispună rejudecarea cauzei în primă instanţă, neprevăzându-se dreptul de a judeca cauza potrivit modului instanţei de fond, efect ce impune instanței de recurs casarea hotărârii şi remiterea cauzei la o nouă rejudecare.

Colegiul penal reiterează că, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanţei de judecată, privind citarea obligatorie a părţilor, privind respectarea dreptului la apărare şi a dreptului la interpret, precum şi dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

De asemenea, Colegiul penal reiterează, că în conformitate cu prevederilor art.458 Cod contravențional, la examinarea cauzei contravenţionale în fond, instanţa de judecată urma să soluţioneze următoarele chestiuni: caracterul veridic al contravenţiei imputate, existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei, vinovăţia persoanei, în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancţionării şi după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale, alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei, iar instanța de recurs urmează în acest context să verifice dacă instanța de fond a respectat aceste condiții ce duc la legalitatea și temeinicia hotărîrii emise.

În temeiul prevederilor art.462 alin. (1) Cod Contravențional, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată.

Verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii primei instanțe, Colegiul Penal constată că deși prima instanță își întemeiază concluzia și apreciază circumstanțele de fapt a cauzei prin prisma normelor legale care statuează că, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atît circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante, instanța emite o hotărîre fără a lua în considerație toate circumstanțele enunțate de contestatar.

Din materialele dosarului, Colegiul penal reține că, Botnarenco Ion a depus în instanţă contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria MAI 05 865086 din 27 noiembrie 2022 și a deciziei agentului constatator din aceeași dată, prin care a solicitat admiterea contestației, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator, cu clasarea procesului contravențional pornit în baza art. 235 alin. 2 Cod Contravențional, invocând temeiuri de nulitate.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) din 16 august 2023, a fost respinsă contestația depusă de Botnarenco Ion împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria MAI 05 865086 și a deciziei agentului constatator din 27 noiembrie 2022, întocmit în baza art. 235 alin. 2 Cod Contravențional al RMoldova, ca depusă tardiv.

Nefiind de acord cu hotărîrea nominalizată, recurentul Botnarenco Ion a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 16 august 2023 cu remiterea cauzei la rejudecare.

Colegiul penal reiterează că, în conformitate cu art. 448 alin. (1) din Codul contravenţional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, precum şi procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, sunt în drept să conteste decizia emisă de către agentul constatator în cazul în care nu sunt de acord cu aceasta sau dacă ea a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de cod. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă, în condiţiile art. 447^1 alin. (8) din Codul contravenţional al RM.

Verificînd materialele cauzei deduse judecății, Colegiul Penal constată, că nu este clar în baza căror materiale anexate la dosar instanța de fond a apreciat faptul tardivității contestării actului agentului constatator.

În susținerea concluziei sale Colegiul Penal reține, că recurentul indică că conform extrasului online din posta electronică (baa.legalservice Wahoo.com) contestația în privința procesului verbal cu privire la contravenție a fost depusă la 12 decembrie 2022 în adresa Inspectoratului National de Securitate Publică și Inspectoratului General al Poliției. La 13 decembrie 2022 reprezentanții Inspectoratului Național de Securitate Publică prin intermediul poștei electronice au confirmat înregistrarea contestației cu nr.4211 ca fiind din 13 decembrie 2022.

Colegiul penal reiterează prevederile art.232 Cod de procedură penală, or, (1) Actul depus în cadrul termenului prevăzut de lege la administraţia locului de detenţie, la unitatea militară, la administraţia instituţiei medicale sau la oficiul poştal prin scrisoare recomandată este considerat ca făcut în termen. Înregistrarea sau confirmarea făcută de către administraţia locului de detenţie, a unităţii militare

sau a instituţiei medicale pe actul depus, precum şi recipisa oficiului poştal despre actul primit pe actul depus, servesc drept dovadă a datei depunerii actului.

Elucidarea tuturor împrejurărilor menţionate are o mare importanţă la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanţa de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural şi dreptul la un proces echitabil, care neapărat serveşte drept temei pentru anularea hotărârii atacate şi remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiaşi judecătorie, în alt complet de judecată.

La o nouă examinare a cauzei, instanţa de fond ar trebui să aprecieze chestiunea privind corespunderea formei legale a actului emis de către reprezentantul organului de constatare, dacă ultimul urma sau nu să stabilească vinovăția sau nevinovăția contravenientului, circumstanțe pe care instanța de fond la o nouă examinare urmează să le aprecieze.

Mai mult, Colegiul Penal constată că concluziile formulate în Hotărârea instanţei de fond se apreciază ca fiind generale, fără a se lua în considerare circumstanţele de fapt şi de drept conţinute în materialele dosarului contravențional.

Astfel, aceste circumstanțe denotă că instanța de fond nu a ținut cont de toate circumstanțele speței, iar probele anexate la materialul contravențional nu au fost analizate corespunzător prin prisma normelor invocate mai sus.

Respectiv, aceste stări de fapt impun concluzia că instanța a examinat cauza superficial, nefiind clar pe care probe se bazează soluția adoptată în speță.

CEDO, în speța Luka contra României a evidențiata că art. 6 implică faptul că deciziile instanţelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părţile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiţiei. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanţei” obligaţia de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părţilor, cu excepţia cazului în care se apreciază relevanţa acestora şi fără a fi înţeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61). Curtea evidenţiază că trebuie să se ţină seama de relevanţa şi incidenţa argumentului sau motivului cu privire la care instanţa nu s-a pronunţat la încheierea cauzei [Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].

Nepronunţarea instanţei asupra acestor argumente echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, iar decizia urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei, întrucât asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanţa de recurs, care nu este în drept de a da o nouă apreciere probelor din dosar şi în instanţa de recurs nu poate fi satisfăcută cerinţa părţii de a administra noi probe.

Subsecvent celor enunțate, Colegiul penal va admite cererea de recurs, cu casarea hotărârii contestate şi va dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă, de

către un alt complet de judecată. Instanţa de fond trebuie să înlăture lacunele comise la examinarea cauzei, să citeze legal părţile şi în funcţie de probele acumulate, să pronunţe o hotărâre legală şi întemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod Contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de recurentul Botnarenco Ion.

Se casează hotărîrea Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) din 16 august 2023, prin care a fost respinsă contestația depusă de Botnarenco Ion împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria MAI 05 865086 și a deciziei agentului constatator din 27 noiembrie 2022, întocmit în baza art. 235 alin. 2 Cod Contravențional al RMoldova, ca depusă tardiv și se trimite cauza la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Marcel Juganari

Judecători: Andrei Cașcaval

Ion Bulhac